

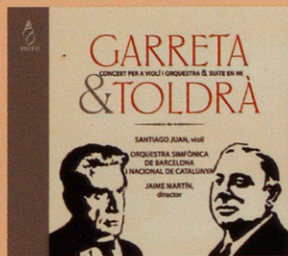
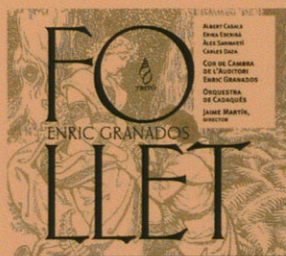
EUROPA GALANTE
CARLOS MENA, CONTRATENOR
FABIO BIONDI, DIRECTOR

DILLUNS, 17 DE DESEMBRE DE 2018

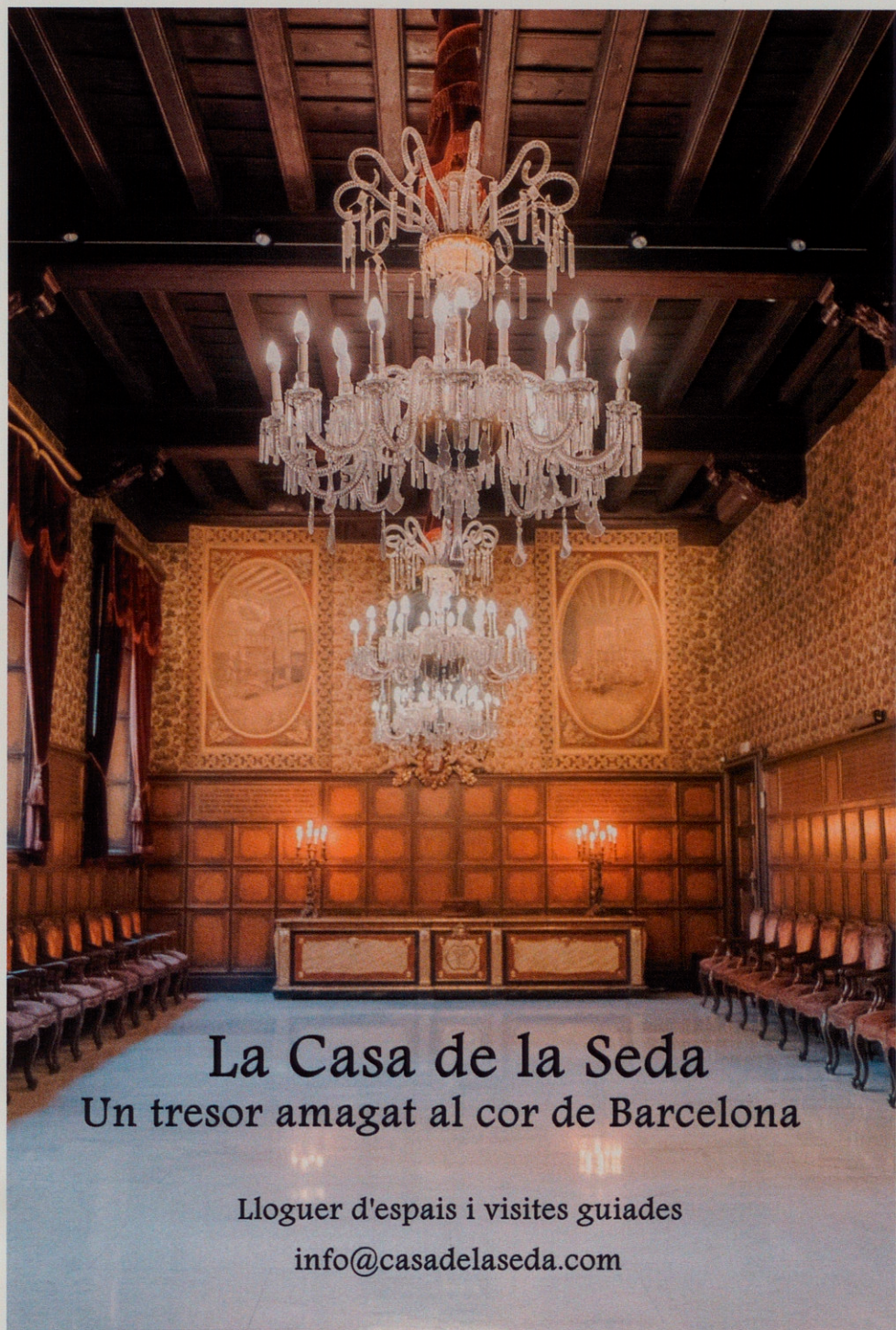
PALAU DE LA MÚSICA CATALANA
BARCELONA

Compromesos amb el patrimoni musical català

Consulta el nostre catàleg:
www.trito.cat

La Casa de la Seda

Un tresor amagat al cor de Barcelona

Lloguer d'espais i visites guiades

info@casadelaseda.com

PROGRAMA

CICLE BCN CLÀSSICS

Palau de la Música Catalana

Dilluns 17 de desembre de 2018, 20 h

1a part

Simfonia (obertura) de l'òpera *Griselda*.

Antonio Vivaldi (1678-1741)

“Cara, tra dolci amplessi”, ària de Bellerofonte a l'òpera *Bellerofonte*.

Domènec Terradellas (1713-1751)

“Se piangete, o luci belle”, ària de Sifare a l'òpera *Mitridate*.

Domènec Terradellas

Simfonia (obertura) de l'òpera *Ercole sul Termodonte*.

Antonio Vivaldi

“Sarò de' cenni tuoi”, ària d'Anassandro a l'òpera *Merope*.

Domènec Terradellas

“Quel core all'arti usato”, ària de Sifare a l'òpera *Mitridate*.

Domènec Terradellas

“Quando ti acquisto appena”, ària de Sifare a l'òpera *Mitridate*.

Domènec Terradellas

Pausa (20 minuts)

2a part

Antonio Vivaldi (1678-1741)

***Le quattro stagioni, quatre concerts per a violí
d'Il cimento dell'armonia e dell'inventione***

Concert en Mi major, op. 8 núm. 1, La primavera

- I. Canto de gl'uccelli. Scorrano i fonti. Tuoni vengon (Allegro)
- II. Il capraro che dorme. Mormorio de fronde e piante. Il cane che grida (Largo e pianissimo)
- III. Danza pastorale (Allegro)

Concert en Sol menor, op. 8 núm. 2, L'estate

- I. Languidezza per il caldo (Allegro ma non molto) - Il cucco, la tortorella, il gardellino (Allegro) - Venti impetuosi. Il pianto del villanello (Allegro)
- II. Mosche e mosconi (Adagio) - Tuoni (Presto)
- III. Tempo impetuoso d'estate (Presto)

Concert en Fa major, op. 8 núm. 3, L'autunno

- I. Ballo e canto di villanelli. L'ubriaco (Allegro)
- II. Ubriachi dormienti (Adagio molto)
- III. La caccia (Allegro)

Concert en Fa menor, op. 8 núm. 4, L'inverno

- I. Orrido vento. Correre e batter li piedi per il freddo (Allegro non molto)
- II. Passar al focco i di quietti. La pioggia (Largo)
- III. Caminar piano e con timore. Correr forte (Allegro)
- Il vento Scirocco (Lento) - Tutti li venti (Allegro)

INTÈRPRETS

CARLOS MENA, CONTRATENOR

Nascut a Vitòria-Gasteiz, es forma a la Schola Cantorum Basiliensis de Basilea (Suïssa) sota la direcció dels seus mestres R. Levitt i R. Jacobs. En aquesta escola realitza estudis medievals i estudia en els tallers d'òpera.

Ha estat dirigit per mestres com Michel Corboz, Paul Goodwin, Mark Minkowsky, Rafael Frübeck de Burgos, Ottavio Dantone, Juanjo Mena, Gustav Leonhardt, Christoph Coin, Andrea Marcon cantant en festivals i sales de tot el món com Musikverein i Konzerthaus de Viena, Palais de Beaux Arts de Brussel·les, Grosses Festspielhaus de Salzburg, Philharmonie de Berlín, Suntory Hall i City Opera Hall de Tòquio, Osaka Shympony Hall, Fisher Hall de Detroit, Zipper Hall i Schönberg Hall de Los Angeles, Alice Tully Hall del MET de Nova York, Kennedy Center de Washington, Sidney Opera House, Concert Hall de Melbourne, Belles Arts de Ciutat de Mèxic, Teatre Colón de Buenos Aires...

En l'àmbit de l'òpera debuta al Théâtre Royal de la Monnaie (Brussel·les) amb

La Rappresentazione d'E. Cavallieri; rep l'elogi de la crítica i públic amb *Radamisto* de G. F. Haendel a la Felsenreithöhle de Salzburg, dirigit per Haselboeck/Grazer. Cantà l'*Orfeo* (Speranza) a la Innsbruck Festwoche i a la Staatsoper de Berlín sota la direcció de Jacobs/Kosky, *Il Trionfo* (Disinganno) de Händel al Salzburger Pfingstenfestival i *Europera 5* de J. Cage al Festival de Flandes. Al Barbican Center de Londres va protagonitzar *Ascanio in Alba* de Mozart amb Europa Galante dirigit per F. Biondi, Oberon a *A Midsummer Night's Dream* de B. Britten (Marin/Pizzi), El/La Seminarista a *El viatge a Simorgh* de Sánchez-Verdú (López-Cobos/Amat) al Teatro Real de Madrid, Apollo a *Death in Venice* de Britten (Weigle-Decker) al Gran Teatre del Liceu, i *Johannes Passion* al Teatre Arriaga en versió de Erikssen/Bieito. Ha gravat mig centenar de recitals per a cases com Detusche Grammophon, Harmonia Mundi, Glossa, Mirare i Nàïve, obtenint nombrosos premis de la crítica especialitzada com Diapason d'Or de l'Any, Internet Classical Award, Choc de la Musique, Excepcional de Scherzo, CD Compact l'Any o 10 Repertoire. Estrena habitualment obres de compositors com Alberto Iglesias, Jose María Sánchez-Verdú, Jesús Torres, Gabriel Erkoreka, Joan Magrané, George Benjamin o Stefano Gervasoni. En l'àmbit de la direcció ha dirigit a orquestres com Simfònica de Galícia, Ciutat de Granada, Simfònica del Principat d'Astúries, Simfònica de Portugal amb obres de Gluck, Haendel, Bach, Purcell, Vivaldi, Mozart, etc.

EUROPA GALANTE

Europa Galante va néixer el 1990 pel desig del seu director artístic, Fabio Biondi, de fundar un grup instrumental italià per interpretar amb instruments d'època el gran repertori barroc i clàssic.

El conjunt va tenir èxit des de la publicació del primer disc, dedicat a la producció concertística de Vivaldi (Premi Cini de Venècia i Choc de la Musique de França). Els anys següents el grup va col·leccionar una llista excepcional de reconeixements: cinc Diapasons d'Or, Diapasó d'Or de l'Any a França, premi RTL, nominat Disc de l'Any a Espanya, el Canadà, Suècia, França i Finlàndia i Prix du Disque, entre molts d'altres. Des d'aleshores s'ha exhibit a les sales de concert i els teatres més importants del món: Teatro alla Scala de Milà, Accademia di Santa Cecilia de Roma, Suntory Hall de Tòquio, Concertgebouw d'Amsterdam, Royal Albert Hall de Londres, Lincoln Center de Nova York, Théâtre des Champs-Élysées de París i Sydney Opera House. A Itàlia col·labora amb l'Accademia Nazionale di Santa Cecilia per recuperar obres vocals del set-cents italià, com ara la *Passione di Gesù Cristo* d'Antonio Caldara, *Sant'Elena al Calvario* de Leonardo Leo, *Gesù sotto il Peso della Croce* de Gian Francesco de Mayo i *La Santissima Annunziata* d'Alessandro Scarlatti. Euro-

pa Galante també s'ha ocupat de la difusió del repertori de Scarlatti, amb nombrosos oratoris i òperes entre les quals es troben, en col·laboració amb el Festival Scarlatti de Palerm, *Massimo Puppieno*, *Il Trionfo dell'Onore*, *Carlo Re d'Alemagna* i *La Principessa Fedele*. Amb un gran èxit de públic i de crítica, Europa Galante ha estat present a Venècia —en col·laboració amb la Fondazione Teatro La Fenice— amb les òperes *Didone* el 2006, *Bajazet ed Ercole sul Termodonte* de Vivaldi el 2007 i *Virtù degli strali d'amori* el 2008.

El 2002 Fabio Biondi i Europa Galante van obtenir el Premi Abbiati de la crítica musical italiana pel conjunt de l'activitat concertística i per l'execució del *Trionfo dell'Onore*. El 2004, el Premi Scanno de la Música. I el 2008 els va ser atorgat, conjuntament amb la Compagnia Colla, el premi especial Abbiati per *Filemó i Baucis* de Haydn, per l'originalitat i el mèrit del redescobriment d'aquesta obra, a la qual ha restituit la plena esplendor instrumental i vocal.

El 2017, Europa Galante va presentar el *Píram i Tisbe* d'Adolf Hasse al Theater an der Wein de Viena i a Budapest, i el *Silla* de Haendel a la Konzerthaus de Viena amb un esplèndid elenc. L'agost de 2017 va continuar la seva col·laboració amb el Festival Chopin de Varsòvia amb *Macbeth*, representada per primera vegada amb instruments originals, i concerts per a piano de Chopin juntament amb Nelson Goerner. Aquesta temporada també serà present a Itàlia (Florència, Milà, Verona, Varese i Treviso), Espanya (Madrid, València i Sant Sebastià), Polònia (Gdansk), Alemanya (Potsdam) i Suïssa (Locarno) els Estats Units (Los Angeles i San Diego) i Àsia (Guangzhou, Xangai, Pequín i Seül).

FABIO BIONDI, DIRECTOR I VIOLÍ SOLISTA

Nascut a Palerm, Fabio Biondi va iniciar la seva carrera internacional de molt jove, empès per una precoç curiositat cultural i musical que el va portar a col·laborar com a primer violí amb els conjunts més famosos especialitzats en l'execució de música antiga amb instruments i pràctica executiva originals: La Capella Reial de Catalunya, Musica Antiqua Wien, Il Seminario Musicale, La Chapelle Royale i Les Musiciens du Louvre (des de la seva fundació).

El 1990 es produeix el gir decisiu: funda Europa Galante, que en molt pocs anys, gràcies a una activitat concertística desplegada arreu del món i a un increïble èxit discogràfic, esdevé el conjunt italià especialitzat en música antiga més famós i més premiat internacionalment.

Amb Europa Galante, Fabio Biondi és convidat als festivals més importants i a les sales de concert més famoses del món: Teatro alla Scala de Milà, Accademia di Santa Cecilia de Roma, Suntory Hall de Tòquio, Concertgebouw d'Amsterdam, Royal Albert Hall de Londres, Musikverein de Viena, Lincoln Center de Nova York i Sydney Opera House.

En pocs anys ven gairebé un milió de dis-

cos, i *Les quatre estacions* de Vivaldi, enregistrades per Opus 111, esdevenen un autèntic èxit internacional. Europa Galante és guardonada amb els premis discogràfics internacionals més importants. El seu desenvolupament musical orientat vers un repertori universal, però també al redescobriment de compositors avui poc coneguts, es dirigeix cap a una literatura que cobreix tres-cents anys de música. La seva producció discogràfica ho confirma. Al costat de les *Quatre Estacions* de Vivaldi, els *Concerti Grossi* de Corelli o les *Sonates* de Schubert, Schumann o Bach, s'evidencien els esforços per redescobrir els oratoris, les serenates i les òperes d'Alessandro Scarlatti, les òperes de Haendel, així com el repertori violinístic del set-cents italià (Veracini, Vivaldi, Locatelli, Tartini).

Avui, Fabio Biondi és el símbol de la perpètua recerca de l'estil, un estil alliberat de condicionaments dogmàtics i interessat per la recerca del llenguatge original. Aquesta inclinació el porta a col·laborar com a solista i director amb orquestres com ara: Santa Cecilia de Roma, Orquestra Simfònica de Chicago, Orquestra de Cambra de Rotterdam, Òpera de Niça, Òpera de Halle, Orquestra de Cambra de Zuric, Orquestra de Cambra de Noruega, Orquestra Mozarteum de Salzburg i Mahler Chambers Orchestra, entre d'altres.

COMENTARI DE LES OBRES

Josep Dolcet

Ja des d'abans del Barroc, trobem en la cultura occidental diferents intents de fer música descriptiva o "amb programa" amb mitjans purament instrumentals, des de les *batalles* dels organistes ibèrics fins al cim assolit als països germànics amb les *Sonates del Rosari* de H.I.F. Biber (ca.1676) i les *Sonates bíbliques* de Johann Kuhnau (1700). Aquests dos cicles empraven abastament tant els recursos –entre enginyosos i ingenus– dels antics madrigalistes, com també les normes ja establertes de la retòrica musical i de la teoria dels afectes, llavors prou reglamentades pels tractadistes barrocs. No sabem si Vivaldi els va arribar a conèixer, però el fet és que, tot bandejant connotacions religioses i místiques, va aplicar sovint els mateixos principis i pràctiques a la seva especialitat, el concert solista, i va reblar el clau amb el seu *opus 8*, un recull de dotze concerts per a violí i conjunt de cordes: al costat d'alguns de declarada intencionalitat descriptiva –*La tempesta di mare*, *Il piacere* o *La caccia*– en va estructurar els quatre primers en un cicle o "tetralogia" dedicada a les estacions de l'any, amb descripcions tan gràfiques com la d'ocells, insectes i altres animals, al costat de sensacions més subjectives i abstractes com el fred, la calor o el son.

Aquest *opus 8* va ser publicat a Amsterdam l'any 1725 sota el títol genèric de *Il cimento dell'armonia e dell'invenzione*, però el mateix Vivaldi ja deia que els concerts de les *stagioni* havien estat compostos i presentats abans, tot i que

els manuscrits autògrafs no han estat trobats encara. Com passa sovint, les obres impreses divulgades entre el públic esdevenien versions simplificades i facilitades de les originals, i no va ser fins a les darreries del segle XX que els estudiosos vivaldians varen recuperar diferents fonts que permetien un acostament més fidel a la seva primera intenció, sobretot basant-se els manuscrits preparats per al cardenal venecià Pietro Ottoboni, un mecenes transcendental en les arts de la Roma papal del Barroc. Evidentment, és aquesta versió retornada als orígens la que avui ens n'ofereixen Fabio Biondi i el seu grup Europa Galante.

Tot i la influència transcendental i la repercussió posterior que va tenir Vivaldi en l'àmbit del concert solista, cal no oblidar que una de les seves activitats professionals va ser la d'empresari d'òpera, arribant a produir un centenar d'obres, de les quals la meitat eren obres compostes per ell mateix. Per això, la inclusió de dues de les seves obertures en el concert d'aquest vespre serveix de nexa entre les dues parts netament diferenciades del programa. Són mostres arquetípiques de la *sinfonia avanti l'opera* nascuda a Nàpols cap al 1700, que va ser el germen de la futura simfonia clàssica.

Si les òperes de Vivaldi il·lustren l'estadi immediatament anterior a les reformes normativistes i estètiques dels poetes i llibretistes Zeno i Metastasio, els operistes de la nova generació, a banda de sotmetre's a les tiranies dels *divos* de l'època –especialment els *castrati*– varen haver d'adaptar-se a una regeneració teatral que ara estipulava el nombre d'àries i números de conjunt, alhora que en reglamentava les tipologies i el seu equilibri dins el drama musical. Aquestes estruc-

tures estereotipades, amb les seves situacions cada cop més previsibles, varen fer recaure l'interès de l'*opera in musica* tant en la puresa del vers com en la invenció melòdica i les troballes de recursos expressius, esdevenint un art classicitzant precursor de les reformes de Gluck: és en aquest món àulic preclàssic o postbarroc que varen desenvolupar la seva activitat cantants com Farinelli o compositors com Pergolesi, Hasse o Jommelli, entre els quals cal situar "il maestro Domenico Terradeglias".

Terradellas, després d'estudiar a Nàpols i establir-se a Roma, va assolir la seva consagració amb *Merope*, estrenada al Teatro delle Dame l'any 1743. Aquesta obra el va catapultar a una fama que el va situar entre els operistes més prestigiosos de la seva generació, alhora que va fer que la congregació de San Giacomo degli Spagnuoli el contractés com a mestre de capella. L'ària "Sarò de' cenni tuoi" és la que canta Anassandro, sicari del malvat del drama, quan es presta a obeir les seves ordres. El paper el va interpretar el contralt Crescenzo Colantoni, que també va entrar de cantor a San Giacomo quan Terradellas va ser-ne mestre de capella, i que va morir ocupant aquest càrrec l'any 1774.

Les altres àries del programa varen ser destinades a un *castrato* més famós i internacional, el napolità Nicolò Reginelli, també conegut com "la Reginella", que va presentar-se a Londres al mateix temps que Terradellas, col·laborant a *Annibale in Capua* (1746), un *pasticcio* on l'empresari Francesco Vanneschi reaprofitava àries de Hasse i d'altres autors locals. Charles Burney, cronista d'excepció del món musical londinenc, va dir que, tot i que Reginelli ja era gran i estava en deca-

dència, era «a very learned singer» amb «fine remains of an excellent school in his taste and manner of singing». Fos com fos, la seva presentació devia tenir èxit, tota vegada que el mateix any va protagonitzar la primera òpera londinenca de Terradellas *Mitridate*, amb llibret del mateix Vanneschi sobre un episodi de la història antiga versionat per Racine i utilitzat des de Scarlatti (*Mitridate Eupatore*, 1707) fins a Mozart (*Mitridate, re di Ponto*, 1770). Reginelli hi va fer el paper de Sifare, un dels dos germans oposats per l'amor de Monima. Burney, ficat a crític d'òpera, havia dit que Terradellas es caracteritzava per no descuidar les parts secundàries i per donar bones àries a tots els papers de les seves òperes i que, de les àries del *Mitridate*, "those sung by Reginelli are admirable, and the others very agreeable."

Reginelli, finalment, va ser el protagonista de la segona i darrera òpera londinenca de Terradellas, *Bellerofonte* (1747). L'ària "Cara, tra dolci amplessi" la canta quan ha de renunciar a l'amor per Ismene, prometent-li fidelitat eterna. L'any següent, Terradellas va marxar de Londres camí de Flandes i els Països Baixos, molt probablement amb Reginelli, que va morir a Brussel·les el 1751.

CUINA OBERTA tots els dies de 13h a 1h

**RESTAURANT OFICIAL DEL
BCNCLÀSSICS**

VINE A SOPAR AMB LA TEVA ENTRADA DEL

CONCERT I ET CONVIDEM A UNA COPA DE CAVA

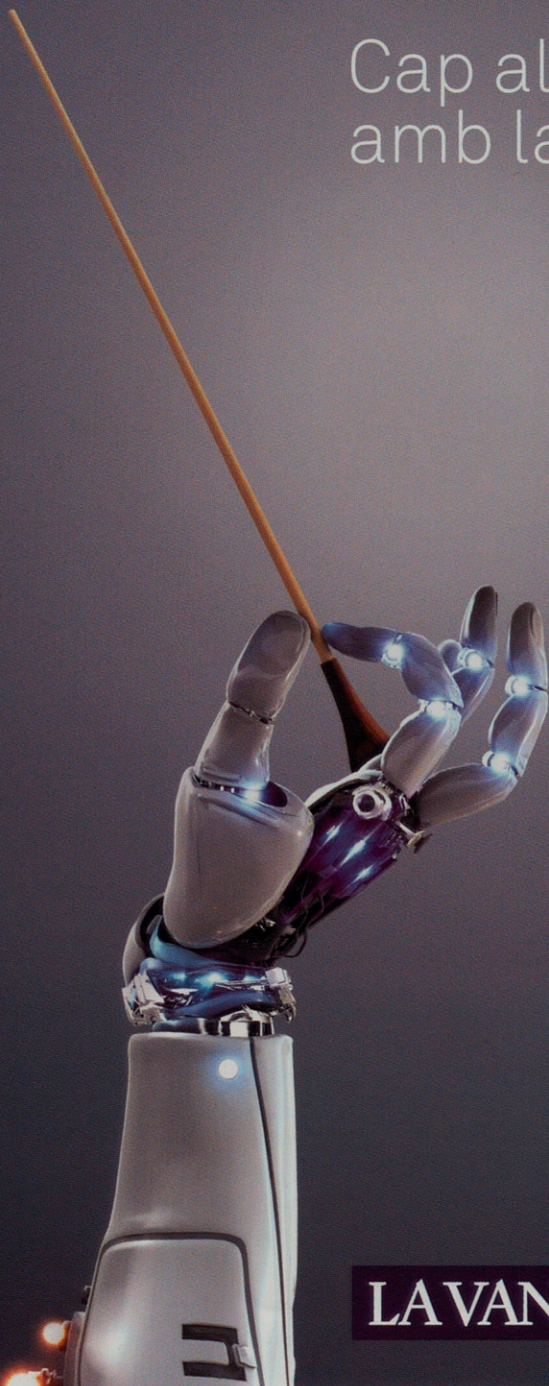
@7Portes

Passeig Isabel II, 14
08003 Barcelona

www.7portes.com

reserves@7portes.com
Tlf. 93 319 30 33

Cap al futur
amb la música.

LA VANGUARDIA

Cat **M**úsica

Emociona't
amb Catalunya Música

catmusica.cat

amb la col·laboració

Obra Social "la Caixa"

Ràdio Barcelona i la cultura:
Nascuts de la passió.

SER

Ràdio Barcelona

Ens mou la cultura

CICLE BCN CLÀSSICS 2018-2019

Organitzen:

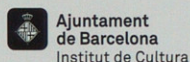
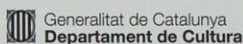

TRITÓ

IBERMÚSICA

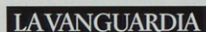
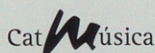
Amb el suport:

Col·laboren:

Mitjans oficials:

Troba'ns a:

Enamorats, 35
08013 Barcelona
www.bcnclassics.cat
contacte@bcnclassics.cat
93 342 61 75

bcnclassics

@bcnclassics

@bcnclassics

bcnclassics

GAUDIM LA MÚSICA EN SILENCI

Desconnecta el telèfon mòbil i les alarmes

Amorteix els estossecs amb un mocador

Evita el soroll de l'embolcall dels caramels

Moltes gràcies!

AQUEST NADAL, REGALA BCN CLÀSSICS

**XECS REGAL
DES DE 25 €**

**PACK DE 4
CONCERTS
DES DE 65 €**

**PACK DE 6
CONCERTS
DES DE 98 €**

LA MILLOR MÚSICA CLÀSSICA A BARCELONA

www.bcnclassics.cat | 93 342 61 75